

Avaleht>Perekonnaasjad ja pärimine>Abielu ja registreeritud kooselu varalised tagajärjed>**Abikaasade varasuhe**

Rootsi

1 Kas liikmesriigis on kehtestatud seadusjärgne abikaasade varasuhe? Mida see endast kujutab?

Jah, selline süsteem on olemas. See hõlmab norme abikaasadevahelise üllalpidamiskohustuse kohta nii abielu ajal kui ka pärast abielu lõppemist. See hõlmab ka norme abikaasade selliste õiguste ja kohustuste kohta nii abielu ajal kui ka pärast abielu lõppemist, mis on seotud eri liiki varade, võlakohustuste, ühise eluaseme ja selle sisustuse ning abikaasade kingitustega teineteisele.

2 Kuidas saavad abikaasad oma varasuhet korraldada? Millised ametlikud nõuded sellisel juhul kehtivad?

Abikaasadel võib olla kaht liiki vara: ühis- (*giftorättsgods*) ja lahusvara (*enskild egendom*). Varaühisus on kõige tavalisem varasuhe ja kehtib siis, kui ei ole otsustatud teisiti. Peamine reegel on: varaühisuse korral vara jagatakse, kui üks abikaasadest sureb või abielu lahutatakse. Lahusvara seevastu ei jagata abikaasade vahel. Lahusvara võib olla saadud:

- a) abieluvaralepingu (*äktenskapsförord*) alusel. Leping peab olema kirjalik ja see tuleb registreerida maksuametis (*Skatteverket*);
- b) kingitusena;
- c) testamendiga;
- d) elu-, õnnetusjuhtumi-, tervise- või pensionikindlustuse alusel.

3 Kas varasuhete korraldamise vabadusel on ka piiranguid?

Jah, on piiranguid. Näiteks on olemas õigusnormid, mis kaitsevad abikaasade ühist eluaset ja selle sisustust abielu ajal. Üks abikaasa ei tohi ühist kodu teise abikaasa nõusolekuta müüa, üürile anda ega muul viisil käsutada. Need normid kehtivad isegi siis, kui tegemist on abieluvaralepingu alusel tekkinud lahusvaraga. Ühisvara jagamise korral lähevad abikaasade ühine eluase ja selle sisustus selle abikaasa omandisse, kellel on neid rohkem vaja. See on nii isegi juhul, kui kõnealune vara kuulub teise abikaasa ainuomandisse. Kui sel viisil ühe abikaasa omandisse määratava vara väärtus on suurem kui selle abikaasa osa enne vara jagamist, on tal ikkagi õigus võtta vara enda omandisse, kui ta maksab teisele abikaasale oma osa ja tema omandisse määratud vara vahe. Teine näide: üleelanud abikaasal on õigus saada varast teatav miinimumsumma raha. See on nii isegi juhul, kui surnud abikaasa vara oli lahusvara ja ta oli testamendiga pärandanud kogu oma vara kellelegi teisele.

4 Millised on abielulahutuse, lahuselu või abielu kehtetuks tunnistamise õiguslikud tagajärjed abikaasade varasuhetele?

Rootsi õigusnormide kohaselt on võimalik ainult lahutus. Lahutuse õiguslik tagajärg on vara jagamine. Ühel abikaasadest võib olla vähemalt teatava ajavahemiku jooksul ka õigus elatisele.

5 Kuidas mõjutab abikaasade varasuhet ühe abikaasa surm?

Vara jagatakse: surnud abikaasa pärand jagatakse tema pärijate ja üleelanud abikaasa vahel. Paari ühised lapsed ja nende lapsed ei päri siiski enne, kui mõlemad abikaasad on surnud.

6 Milline ametiasutus on pädev tegema otsuseid abikaasade varasuhetega seotud asjades?

Abikaasad võivad vara ise jagada. Kui nad on ühel meelel, on ainus nõue, et vara jagamise kohta koostatakse kirjalik leping ja selle allkirjastavad mõlemad pooled. Kui pooled ei saavuta üksmeelt, võib kohus määrata vara jagaja (*bodelningsförrättare*), kelle otsuse võivad pooled kohtus vaidlustada.

7 Millised on abikaasade varasuhetest tulenevad tagajärjed abikaasa ja kolmanda isiku vahelistele õigussuhetele?

Kumbki abikaasa vastutab oma võlgade tasumise eest ise. Ühe abikaasa võlausaldajal ei ole seega õigust nõuda, et tema nõue täidetakse teise abikaasa vara arvelt, sõltumata sellest, kas tegemist on ühisvaraga või teise abikaasa lahusvaraga. Samuti on olemas õigusnormid, mis kaitsevad võlausaldajaid selle eest, et abikaasad teevad ühiselt vara võlausaldajale kättesaamatuks. Näiteks ei saa üks abikaasa otsustada, et tema lahusvara kuulub ühisvara hulka, kui sellise otsuse eesmärk on vältida võlausaldaja nõuete täitmist.

8 Palun kirjeldage lühidalt oma riigis kohaldatavat abieluvara jagamise või realiseerimise menetlust.

Peamine reegel on: varaühisuse korral vara jagatakse, Sellel reeglil on siiski mitu erandit. Kumbki abikaasa võib varaühisuse korral võtta ühisvarast nii suure osa, kui moodustavad tema võlad. Kumbki abikaasa võib samuti võtta oma riided ja isiklikud asjad, aga ka saadud kingitused. Ühisvara hulka ei kuulu ka õigus töödandja- ja vanaduspensionile ning teataval määral erapensionid. Selle vara väärtus, mis jääb üle ühisvarast, jagatakse põhimõtteliselt abikaasade vahel võrdselt. Jagamisel võetakse arvesse seda, kes on kõnealuse vara omanik. Nagu eespool öeldud, on olemas teatavad õigusnormid, mida kohaldatakse ühise eluaseme ja selle sisustuse suhtes.

9 Milline on kinnisvara registreerimise menetlus ning milliseid dokumente või teavet harilikult kinnisvara registreerimiseks nõutakse?

Kõik kinnisasju käsitlevad kokkulepped tuleb registreerimistaotluse alusel registreerida katastri- ja kinnistusametis (*Lantmäteriet*). Registreerimist taotleb tavaliselt kinnisasja ostja. Koos taotlusega tuleb esitada originaaldokumendid.

Viimati uuendatud: 10/11/2020

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õiguslase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.